

PROGRAM RADA

ZA 2022.

Bjelovar, prosinac 2021.

SADRŽAJ

UVOD	2
1. OPĆI PODATCI O KNJIŽNICI	3
2. PROGRAMSKI TEMELJNI AKTI I DOKUMENTI	4
3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI	5
4. USTROJSTVO, PROSTOR I OPREMA	7
5. DJELATNICI I STRUČNA USAVRŠAVANJA	9
6. IZVORI FINANCIRANJA	10
7. RAD S KORISNICIMA	11
8. PROGRAMSKA DJELATNOST U 2022.	12
8.1. STRUČNO – KNJIŽNIČARSKI POSLOVI	12
8.1.1. NABAVA I OBRADA KNJIŽNIČNE GRAĐE	12
8.1.2. RAD S KNJIŽNIČNOM GRAĐOM	13
8.1.3. KORIŠTENJE KNJIŽNIČNE GRAĐE	14
8.2. USLUGE I PROGRAMI	14
8.2.1. INFORMATIVNA I PROMOTIVNA DJELATNOST	15
8.2.2. KULTURNA, OBRAZOVNA I JAVNA DJELATNOST	17
8.2.2.1. PROGRAMI ZA DJECU	17
8.2.2.2. PROGRAMI ZA ODRASLE	23
8.2.3. BIBLOBUSNA SLUŽBA	28
8.2.4. PODRUČNA KNJIŽNICA NOVA RAČA	29
9. DJELATNOST ŽUPANIJSKE MATIČNE RAZVOJNE SLUŽBE	31
10. SURADNJE I PARTNERSTVA	32
11. ZAKLJUČAK	33

UVOD

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ (u daljnjem tekstu Knjižnica) najstarija je kulturna ustanova grada Bjelovara i jedna od najstarijih knjižnica u Hrvatskoj koja se temelji na Kasinu – Čitaonici čitaoničkog društva iz 1832. godine. Od 1946. godine, osnovana kao narodna knjižnica od Općine Bjelovar, nastavlja bogatu tradiciju javnih čitaonica i knjižnica grada Bjelovara.

Knjižnica je najveća kulturna institucija grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije na čijem području djeluje i kao matična knjižnica određena od Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Ona je za velik dio stanovnika Bjelovara i okolice glavni izvor informacija i znanja te raznih čitateljskih materijala za obrazovne svrhe i za čitanje iz užitka.

Cjelokupno djelovanje Knjižnice usmjereno je na pružanje provjerenih usluga i programa i uvođenje novih u skladu s društvenim i tehnološkim promjenama s ciljem zadovoljavanja informacijskih, obrazovnih, kulturnih, društvenih i rekreacijskih potreba korisnika, stanovnika grada Bjelovara, te njegove bliže i šire okolice, bez obzira na dob, spol, nacionalnu pripadnost, rasu, vjersko ili političko uvjerenje, u različitim oblicima i na razne načine. Knjižnica nastoji pridonijeti ukupnom obrazovnom i kulturnom razvoju zajednice i bit potpora korisnicima u njihovom osobnom i profesionalnom razvoju, a naročita pažnja posvećuje se posebnim i marginaliziranim skupinama korisnika kako bi im se olakšalo uključivanje u društvo. Čuvanje vrijednosti hrvatske kulture, posebno zavičajne baštine, kao i promicanje multikulturalnosti važnije su zadaće Knjižnice.

„Narodna knjižnica kao mjesni prilaz znanju osigurava osnovne uvjete za cjeloživotno učenje, neovisno odlučivanje i kulturni razvitak pojedinca i društvenih skupina.“

(IFLA-in / UNESCO-v Manifest za narodne knjižnice, 1994.)

1. OPĆI PODATCI O KNJIŽNICI

NAZIV	Narodna knjižnica „Petar Preradović“
LOGO	
OSNIVAČ I VLASNIK	Grad Bjelovar
OSNIVAČKA PRAVA	<i>Odluka o preuzimanju osnivačkih prava Bjelovarsko-bilogorske županije nad Narodnom knjižnicom „Petar Preradović“ Bjelovar, KLASA: 612-04/97-01/1, URBROJ: 2103/01-02-98-4 od 21. svibnja 1998.</i>
SJEDIŠTE	Trg Eugena Kvaternika 11, 43000 Bjelovar
MATIČNI BROJ	3316726
OIB	47706780642
NKD	92511
IBAN	HR2524020061100000336
TELEFON/TELEFAKS	043/243 - 624
E – POŠTA	info@knjiznica-bjelovar.hr
WEB STRANICA	https://knjiznica-bjelovar.hr/
FACEBOOK	https://www.facebook.com/nkppBj/
TWITTER	https://twitter.com/KnjiznicaBj/
INSTAGRAM	https://www.instagram.com/knjiznica.bjelovar/

2. PROGRAMSKI TEMELJNI AKTI I DOKUMENTI

Program rada Knjižnice za 2022. godinu temelji se na:

- Ustavu Republike Hrvatske
- Zakonu o knjižnicama (NN 17/19 i 98/19) i
 - podzakonskim aktima Hrvatskog knjižničnog vijeća
- Standardima za narodne knjižnice u RH (NN broj 58/99).
- IFLA/UNESCO-vim smjernicama za narodne knjižnice i pratećim smjernicama za pojedine korisničke skupine i usluge u narodnim knjižnicama
- UNESCO-vom Manifestu za narodne knjižnice
- IFLA-inom manifestu o Internetu
- ostalim stručnim hrvatskim i međunarodnim dokumentima
- Nacionalnoj strategiji za poticanje čitanja
- Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
- UN-ovoj Konvenciji o pravima djeteta
- Zakonu o
 - autorskim i srodnim pravima
 - volontiranju i zaštiti osobnih podataka
 - pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora
- prijedlozima programa rada pojedinih odjela i službi (Dječji odjel, Odjel za odrasle, Studijski odjel, Služba za nabavu i obradu knjižnične građe, Bibliobusna služba, Županijska matična razvojna služba) i Područne knjižnice Nova Rača
- Programu javnih potreba u kulturi Grada Bjelovara za 2022. godinu.

Polazeći od navedenih dokumenata uloga Knjižnice je omogućiti korisnicima slobodan pristup nacionalnim i svjetskim kulturnim i intelektualnim dobrima te podupirati formalno i cjeloživotno obrazovanje kao i razvijati sve vrste pismenosti. Knjižnica će osigurati odgovarajuće prostorne uvjete i opremu, a usluge i programe provodit će kompetentni djelatnici. Svojim djelovanjem Knjižnica će, kao nositelj razvoja knjižničarskog sustava u lokalnoj sredini, doprinosti poboljšanju kvalitete života stanovnika grada i županije i bit važan čimbenik društvenog i gospodarskog razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.

Temeljne zadaće Knjižnice su nabava, stručna obrada, čuvanje i davanje na korištenje knjižnične građe, poticanje i širenje čitanja, opće pismenosti i kulture te osiguravanje neometanog pristupa knjižničnoj građi radi zadovoljavanja informacijskih, obrazovnih, kulturnih, društvenih i rekreacijskih potreba korisnika, stanovnika grada i županije.

3. VIZIJA, MISIJA, CILJEVI

VIZIJA

Sustavno odgovarati na potrebe i zahtjeve svih svojih korisnika, stvarnih i potencijalnih i omogućavati slobodan pristup informacijama i znanju. Nastojati da Knjižnica bude prepoznatljivo mjesto u svojoj zajednici kao izvorište znanja, središte kulture i pismenosti i susretno stanovnika, te svojim radom pridonositi ukupnom obrazovnom i kulturnom razvoju zajednice i svakog pojedinca. Biti poželjan suradnik i partner poznat po izvrsnosti usluga i programa koje provode kompetentni djelatnici. Štititi interese korisnika, djelatnika, suradnika i osnivača.

MISIJA

Ukupno djelovanje Knjižnice usmjeriti na pružanje provjerenih usluga i programa kao i uvoditi nove s ciljem zadovoljavanja informacijskih, obrazovnih, kulturnih, društvenih i rekreacijskih potreba korisnika, stanovnika grada Bjelovara, okolice i šire, bez obzira na dob, spol, nacionalnu pripadnost, rasu, vjersko ili političko uvjerenje u različitim oblicima i na razne načine koje uključuje i korištenje novih tehnologija. Biti potpora posebnim skupinama korisnika, kao što su djeca od najranije dobi i mladi, korisnici treće životne dobi, djeca s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom i ostalim marginaliziranim skupinama radi osobnog razvoja i kako bi im se olakšalo uključivanje u društvo. Promicati vrijednosti hrvatske kulture, posebno njegovati zavičajnu baštinu, ali i njegovati multikulturalnost.

CILJEVI

- kontinuirano podizati razinu u obavljanju temeljnih djelatnosti Knjižnice
- izgrađivati kvalitetan fond bez bilo kojeg oblika cenzure i pritisaka
- razvijati čitateljske navike kod djece od rane dobi, njegovati iste tijekom odrastanja te njegovati kulturu čitanja u svim ostalim životnim razdobljima
- biti potpora formalnom i cjeloživotnom obrazovanju
- osigurati odgovarajuće prostorne uvjete
- osigurati opremljenost i nove informacijsko-komunikacijske tehnologije
- širiti krug korisnika i mrežu ogranaka
- jačati vezu korisnika i Knjižnice
- raditi na većoj prepoznatljivosti Knjižnice u javnosti
- podržavati opće kulturne standarde
- sudjelovati u stvaranju kulturnog identiteta na razini grada i šire
- promicati svijest o kulturnom i posebice zavičajnom nasljeđu

- promicati svijest o održivom razvoju
- uvažavati umjetnost, znanstvena i druga postignuća
- stvarati tim kompetentnih, entuzijastičnih i zadovoljnih djelatnika, nositelja svih knjižničnih aktivnosti.

U skladu s istaknutom vizijom, misijom i ciljevima Knjižnica će nastaviti svoje aktivnosti, ali se i permanentno unaprjeđivati na područjima: nabave knjižnične građe i izgradnji raznovrsnih fondova i zbirki u kojima će se ogledati multikulturalnost i socijalna uključenost, stručnoj obradi građe, čuvanju i davanju na korištenje, mjera zaštite knjižnične građe kao kulturnog dobra, razvijanju informativno-referalne službe i međuknjižnične posudbe, te protoku informacija i pomoći korisnicima kod traženja odgovarajuće građe. Važna područja koja će Knjižnica nastaviti pokrivati su pedagoško – animatorski rad s djecom od rane dobi, predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta te sa studentima, razvijanje prijateljskih i povjerljivih usluga za odrasle korisnike s posebnom pažnjom na korisnike treće životne dobi, razvijanje kulture čitanja u zajednici i društva znanja. Knjižnica će voditi dokumentaciju o građi i korisnicima u skladu sa pripadajućim zakonima.

Ostvarivat će suradničke i partnerske odnose sa srodnim ustanovama na lokalnoj i državnoj razini iz sektora kulture kao što su Gradski muzej Bjelovar, Državni arhiv Bjelovar, Kulturni i multimedijalni centar, Centar za cjeloživotno učenje i kulturu, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, zatim s odgojno-obrazovnim ustanovama s područja grada, okolice i županije, te ostalim zainteresiranim ustanovama, organizacijama, poduzećima, udrugama, društvima i pojedincima.

Knjižnica će raditi na razvijanju mreže knjižničnih jedinica na lokalnoj razini pri tome vodeći računa o interesima korisnika te demografskim, socijalnim i gospodarskim čimbenicima. Županijska matična služba će u suradnji s Ministarstvom kulture i medija, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, Hrvatskim knjižničnim vijećem i stručnim tijelima Hrvatskog knjižničarskog društva razvijati knjižničarsku struku na lokalnoj i državnoj razini.

4. USTROJSTVO, PROSTOR I OPREMA

Knjižnica će svoju djelatnost obavljati u sklopu svojih odjela i službi na više lokacija. U zgradi u samom središtu grada na Trgu Eugena Kvaternika na ukupno 1080m² smješteni su:

- **Služba za administrativno-računovodstvene i tehničke poslove** (Tajništvo)
- **Služba za nabavu i obradu knjižnične građe**
- **Čitaonica tiska**
- **Odjel za odrasle**
- **Studijski odjel**
- **Županijska matična razvojna služba**

Knjižnica djeluje i u nekoliko dislociranih objekata:

- **Dječji odjel i Igraonica** na Šetalištu dr. Ivše Lebovića na 350m² u povijesnoj zgradi nekadašnjeg *Kasina*.
- **Bibliobusna služba** u iznajmljenom prostoru na Radićevom trgu.
- **Područna knjižnica Nova Rača** u zgradi Općine Nova Rača.
- **Knjižni stacionar Doma umirovljenika** u Domu za starije i nemoćne Bjelovar u ulici Vlahe Paljetka.

Knjižnici nedostaje prostor za odlaganje knjižnične građe i multifunkcionalna dvorana za potrebe kulturnih i javnih događanja, te bi se trebalo pristupiti rješavanju prostornog problema Knjižnice. Knjižna građa Odjela za odrasle smještena je na pet lokacija: slobodan pristup za korisnike i četiri spremišta. Rascjepkavanjem knjiga u više spremišta se gubi preglednost fonda i otpis građe je otežan. Spremište u podrumu (S4) nije odgovarajuće za dugotrajni smještaj knjiga zbog visoke razine vlage u zraku što oštećuje knjižnu građu. Cilj je imati jedno veće spremište odgovarajućih uvjeta za čuvanje knjižnične građe. Dječji odjel uopće nema spremište, pa se za tu svrhu koriste gornje police u slobodnom pristupu, koje korisnici ne mogu dokučiti bez ljestvi, pogotovo djeca. I police u slobodnom pristupu i one koje se koriste kao spremište su maksimalno popunjene što otežava odlaganje nove građe. Dugoročno rješenje problema je izgradnja nove polivalentne knjižnične zgrade za 21. stoljeće i to na temelju elaborata koji bi jasno utvrdio prostorne i funkcionalne potrebe Knjižnice i zajednice u narednim godinama. Drugo rješenje je dogradnja postojeće zgrade na Kvaternikovu trgu kojom bi se, prije svega, riješio gorući problem nedostatka spremišta. Moguće rješenje vidimo i u otvaranju ogranaka Knjižnice, posebice na sjevernom i južnom dijelu grada, gdje se širi nastanjeno područje i raste broj stanovnika mladih obitelji s djecom koji su od Knjižnice udaljeni više od 2 km. Knjižnica bi na taj način rasteretila postojeće odjele

od prekobrojne knjižnične građe, a građanima tog dijela grada bile bi dostupnije knjižnične usluge i programi. Ono što je realno ostvarivo i što će se provesti u 2022. radi dobivanja slobodnog prostora za smještaj građe je provedba opsežnijeg otpisa građe (koja je započeta u 2021.) koja nije u skladu sa Standardom, pa je za tu svrhu tražena i dobivena dozvola od NSK. Balkon na zgradi na Kvaternikovu trgu se planira urediti kako bi ga korisnici koristili za čitanje, druženje, odmor ili zabavu.

U 2021. godini Knjižnica je sklopila ***Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte financirane iz Europskog socijalnog fonda u sklopu programa 2014-2020 UP.02.1.1.15.0072*** za dvogodišnji projekt ***Moja putujuća knjižnica*** u sklopu kojeg će se nabaviti novo bibliobusno vozilo u vrijednosti 1. 282.600,00 kuna što će bit najveće investicijsko ulaganje u idućoj godini.

Zgrada na Šetalištu dr. Ivše Lebovića u kojoj je smješten Dječji odjel i Igraonica izgrađena je 1836. godine. Zgrada je od tada više puta obnavljana, a posljednji radovi bili su prije dvadesetak godina i uključivali su promjenu crijepa na krovu, sanaciju vlage u vanjskim temeljima i obnovu fasade. Obzirom da trenutno stanje zgrade ne zadovoljava minimume energetske učinkovitosti, potrebna je energetska obnova kojom bi se dostigli njezini standardi. U 2022. godini planira se napraviti elaborat energetske obnove te zgrade kako bi projekt bio spreman kada se otvore odgovarajući javni natječaji.

U planu je i manje investicijsko ulaganje na matičnoj zgradi Knjižnice za potrebe servisiranja vanjske stolarije koja je dotrajala pod utjecajem vanjskih neprilika.

Nabava računalne opreme

U 2022. godini najveće ulaganje u nabavi opreme je kupnja novog servera. Postojeći server na kojem se nalazi baza podataka knjiga, korisnika i cijelog knjižničnog poslovanja potrebno je zamijeniti zbog strojne i programske starosti kako bismo izbjegli mogući gubitak podataka i ozbiljan zastoj u poslovanju. Knjižnica godišnje organizira više od 40-tak događanja koja se održavaju na Studijskom odjelu koji je razglasnim sustavom opremljen 2001. godine stoga je potrebno nabaviti nove bežične i naglavne mikrofone i pojačalo. Financiranje je prijavljeno na natječaj Ministarstva kulture i medija.

Zbog pandemije programi koje Knjižnica organizira uživo ograničeni su brojem posjetitelja stoga je potrebno nabaviti minimalno 3 prijenosna računala, 2 tableta, web kameru za stolno računalo i stalak za tablet kako bi programe virtualno mogli pratiti svi zainteresirani korisnici.

Redovno je potrebno zamijeniti 3 stolna računala za djelatnike (1 za pult na Dječjem odjelu +2 prema potrebi). Uz navedeno, potrebno je zamijeniti sve slušalice za korisnike, kupiti čitač kartica i osobnih iskaznica za sustav e-Građani, mono A4 laserski printer za potrebe tajništva, jedan A3 mrežni printer u boji ili ploter za printanje plakata i izložbi, te dva 2D bar kod čitača za čitanje kodova iz aplikacije m-knjižnica. Obuhvat nabave ovisit će o financijskoj potpori Ministarstva kulture i medija i osnivača Grada Bjelovara.

Knjižnica će morati dodatno uložiti u računalni program za knjižnično poslovanje *Metel*:

- ažurirati baze korisnika (provjeriti unesene podatke, aktivne/neaktivne) za potrebe statistike
- ažurirati baze autora (povezati pravo ime s pseudonimom da bude vidljivo u online katalogu)
- dogovoriti primjenu RFID sustava (radiofrekvencijska identifikacija) koji bi u ovo pandemijsko vrijeme omogućio da korisnici samostalno bez kontakta s knjižničarem obavljaju povrat i posudbu građe, a knjižničare oslobodio značajnog dijela manipulativnih poslova. Vrijeme bi se moglo iskoristiti za edukaciju i bolju komunikaciju s korisnicima, radionice, informacijske usluge
- automatsko prebacivanje podataka na Internet (novi naslovi i zaduženja)
- uspostaviti komunikaciju bibliobusa sa serverom (mobilni Internet)
- nabava i posudba e-knjiga

Djelatnici Knjižnice i njezini korisnici i posjetitelji trebaju se odgovorno odnositi prema prostoru, namještaju i ostaloj opremi kako bi imala što duži vijek trajanja.

5. DJELATNICI I STRUČNA USAVRŠAVANJA

Djelatnici su vrijedan resurs bez kojih se ne bi mogao neometano odvijati rad Knjižnice. U realizaciji poslova i aktivnosti Knjižnice u 2022. godini sudjelovat će ukupno dvadeset i pet djelatnika od čega je dvadeset stručno osoblje, te još dvoje djelatnika, diplomirani knjižničar i ekonomista, koji su zaposleni na određeno vrijeme za potrebe provedbe dvogodišnjeg projekta *Moja putujuća knjižnica*. U skladu s financijskim mogućnostima planira se zaprimiti jedna osoba na stručno usavršavanje bez zasnivanja radnog odnosa, a tijekom ljetnih mjeseci

kada djelatnici koriste godišnje odmore, angažirao bi se jedan student preko Student servisa. Volonteri u Knjižnici odrađuju one poslove za koje knjižničari nemaju kompetencije, a korisnici su iskazali potrebu za njima. Najviše takvih volontera je na Dječjem odjelu gdje će i dalje održavati besplatne instrukcije iz matematike, hrvatskog, engleskog i njemačkog jezika i dr. Volonteri su uključeni i u pružanje usluga za djecu s teškoćama u čitanju (*Slušam Govorim Čitam*), usvajanje vještine znakovnog jezika (*Govorimo znakovni*), te čitaju hospitaliziranoj djeci u bjelovarskoj Općoj bolnici. Knjižnica je i dalje otvorena za sve one koji žele volontirati. Svojim radom i zalaganjem doprinose osobnom rastu, obrazovanju i kulturnom bogaćenju pojedinca i zajednice u cjelini i Knjižnicu svrstavaju na nezaobilaznu kulturnu točku grada.

Knjižnica će motivirati i podupirati djelatnike na stalno stručno usavršavanje kako bi bili spremni odrađivati sve vrste poslova i odgovoriti na zahtjeve i potrebe korisnika u novom okruženju (CSSU pri NSK, Erasmus+, međunarodni, državni, županijski i lokalni stručni skupovi, seminari radionice i predavanja.) Nakon povratka sa stručnog usavršavanja obavezno je prenošenje informacija svim stručnim djelatnicima Knjižnice u usmenom ili pisanom obliku. Poticat će se stručne djelatnike da i sami drže predavanja i radionice, posebno s primjerima dobre prakse.

Stručno vijeće Knjižnice sastavljeno od stručnih djelatnika redovito će se sastajati i raspravljati o važnim temama vezanim uz unaprjeđenje struke i rada. U 2022. će bit objavljen dokument *Strategija razvoja Knjižnice 2022. – 2026. godine* koji je u završnoj fazi izrade.

6. IZVORI FINANCIRANJA

Financijska sredstva za plaće djelatnika, materijalne troškove i kupnju knjiga planiraju se dobiti od osnivača, Grada Bjelovara. Sljedeća financijska sredstva očekuju se od Ministarstva kulture i medija RH koja se ostvaruju putem javnog natječaja te će se na taj način osigurati neometano obavljanje knjižnične djelatnosti, kupnja knjižnične građe i realizacija većih programa i projekata. Obzirom da Knjižnica ima funkciju Županijske matične knjižnice i da u njezinom sastavu djeluju Područna knjižnica Nova Rača i Bibliobusna služba koja pokriva veliki dio županije, očekuju se namjenski određena sredstva i od Bjelovarsko-bilogorske županije. Dio aktivnosti i programa Knjižnica će financirati iz vlastitih sredstava, a dio će se namicati preko projekata, iz donacija i od sponzora.

7. RAD S KORISNICIMA

Jedna od zadaća narodnih knjižnica jest zadovoljiti informacijske, obrazovne, kulturne i rekreacijske potrebe svih građana na području svoga djelovanja te promicati čitanje i druge kulturne aktivnosti u cilju unaprjeđivanja obrazovnog i kulturnog života zajednice. Knjižnica će nastojati potrebe korisnika zadovoljavati nabavom knjižnične građe prema iskazanim potrebama i željama korisnika, te prema definiranim kriterijima za izgradnju kvalitetnog fonda, organizacijom kulturnih, obrazovnih i javnih programa, suradnjom sa srodnim ustanovama i drugim zainteresiranima, kako na lokalnoj tako i na državnoj razini, organiziranjem zajedničkih programa, a sve s ciljem promicanja pismenosti i čitanja u svim životnim dobima radi obrazovanja, formalnog, neformalnog i informalnog i zadovoljavanja rekreativnih potreba svojih korisnika, te razvijanja knjižnične kulture i kulture uopće u zajednici u kojoj djeluje.

Rad s korisnicima je primarna djelatnost. Obuhvaća učlanjivanje, posudbu, povrat, rezervaciju i međuknjižničnu posudbu knjižnične građe, slanje opomena, odgovaranje na informacijske upite, upućivanje korisnika u korištenje fonda i pronalazak informacija samostalno, briga o ažuriranju i arhiviranju baze korisnika, izrada iskaznica, uvezivanje ocjenskih radova korisnika i dr., kopiranje i skeniranje, promicanje čitateljske kulture, vođenje kulturno animacijskih programa, promicanje informacijske i informatičke pismenosti, izrada tematskih izložbi i prinovljenih naslova.

Knjižnične aktivnosti namijenjene korisnicima bit će usmjerene prema filozofiji knjižnice kao trećeg prostora.

Knjižnica će biti na raspolaganju korisnicima i njihovim potrebama, kako u fizičkom prostoru tako i virtualnom. Korisnicima će se omogućavati korištenje Knjižnice u skladu s *Pravilnikom o načinu i uvjetima korištenja knjižnične građe i usluga u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar.*

8. PROGRAMSKA DJELATNOST U 2022.

8.1. REDOVNA DJELATNOST - STRUČNI KNJIŽNIČARSKI POSLOVI

8.1.1. Nabava i obrada knjižnične građe

Nabava knjižnične građe temeljna je zadaća svake knjižnice. Knjižnica kao kulturno, informacijsko, multimedijalno, komunikacijsko i društveno središte grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije treba u svom fondu imati raznovrsnu građu za potrebe obrazovanja, cjeloživotnog učenja, informiranja, kulturnog uzdizanja, osobnog rasta i rasonode što doprinosi kvalitetnijem životu pojedinaca. Shodno tome, nabava knjižnične građe bit će usmjerena na potrebe svih dobnih i društveno-obrazovnih skupina građana.

Knjižnica će u 2022. godini nastaviti popunjavati svoj fond nabavom građe kupovinom, darovima i otkupom Ministarstva kulture i medija. Nabava građe dinamičan je i kontinuirani proces koji se planira i izvršava ovisno o raspoloživosti financijskih sredstava. Sredstva za nabavu osiguravaju se kroz proračunska sredstva Grada Bjelovara kao osnivača te kroz sredstva Ministarstva kulture i medija. Najveći dio knjižnične građe Knjižnica nabavlja kupnjom, dio građe osigurava se putem otkupa Ministarstva kulture i medija, a jedan dio knjižnica prima kroz darove fizičkih osoba.

Knjižnica planira u 2022. godini nabaviti oko 6000 jedinica knjižnične građe u skladu sa *Standardu za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/2021)* prema kojima knjižnični fond treba imati 55% beletristike i 45% stručne, znanstvene i popularno znanstvene literature, od koje najmanje 1% čini referentna građa. U odnosu na dobnu strukturu korisnika, ukupan fond narodne knjižnice treba sadržavati najmanje 25% knjižne građe za djecu i mlade. Prosječan standard godišnje prinove građe putem kupnje na 1000 stanovnika iznosi najmanje 200 knjiga i 10 jedinica neknjižne i ostale građe. Građa će se nabavljati i prema *Smjernicama za nabavu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar*.

Nabavom građe pratit će se potrebe za obrazovanjem i cjeloživotnim učenjem, odnosno školovanjem, prekvalifikacijom, doškolovanjem ili usavršavanjem u struci, zatim rasonodom, osobnim uzdizanjem i informiranjem. Važne su i potrebe studenata, posebice onih koji studij pohađaju u Bjelovaru.

Služba za nabavu i obradu odrađuje poslove nabave i obrade knjižnične građe za cijelu knjižnicu. Na Studijskom odjelu nabavlja se i provodi obrada stručnih časopisa te obrada knjižnične građe za Zavičajnu zbirku.

Knjižnica će pružati usluge za slijepe i slabovidne osobe, disleksične osobe i ostale osobe koje ne mogu čitati standardni tisak, pa će se nastaviti nadopunjavati zbirka zvučnih knjiga, knjiga na Brailleovom pismu i štiva laganog za čitanje. Zvučne knjige za Zbirku za slijepe i slabovidne se preuzimaju preko sustava Hrvatske knjižnice za slijepe Zagreb. U idućoj godini u planu je preuzeti 240 zvučnih knjiga. Preuzimanje je regulirano Ugovorom.

Nadopunjavati će se i glazbena zbirka, kao i zbirka DVD filmova obrazovnog karaktera i ekraniziranih literarnih djela.

Nastavit će se popunjavati zbirka igračaka i društvenih igara na Dječjem odjelu, u Pokretnoj knjižnici i Područnoj knjižnici Nova Rača.

U 2022. godini planirana je nabava e-knjiga kako bi se povećala dostupnost građe u drugim formatima i općenito dostupnost naslova u epub formatu koji mnogi građani već koriste na svojim računalima, tabletima i pametnim telefonima.

Sva nabavljena građa će se stručno obrađivati u skladu s propisanim pravilima. Formirat će se autorski, naslovni i predmetni katalozi za interno korištenje te online katalog za korisnike. Za potrebe kataloga obavljat će se računalni unos podataka o građi te ažuriranje kataložne baze podataka. Knjižnična građa će se redovito izlučivati s ciljem održavanja fonda, a u 2022. godini planira se provesti veći otpis knjižne građe. U 2022. provest će se revizija knjižnične građe u Bibliobusnoj službi prema propisanim zakonskim aktima.

Informacije o građi i dalje će bit dostupne korisnicima preko online kataloga, informacijskih pomagala i informacijsko referalnih knjižničnih usluga.

8.1.2. Rad s knjižničnom građom

Rad s knjižničnom građom obuhvaća niz manipulativnih poslova kao što su posudba, povrat, rezervacija, slanje opomena, smještaj i nadzor građe u otvorenom i zatvorenom pristupu. Oštećena građa će se popravljati, a sve knjige umotavati u prozirnu foliju. Vodit će se dnevna, mjesečna i godišnja statistika posudbe i korisnika. Odjel za odrasle će i dalje koordinirati i voditi statistiku međuknjižnične posudbe za cijelu knjižnicu.

Pripremit će se prijedlog za otpis knjižnične građe prema kriterijima za otpis, koji se tijekom godine redovito provodi, a osim izlučivanja građe iz fonda uključuje i evidentiranje na knjigama, u računalu, kataložnim listićima i knjigama inventara. Knjižničari će nastaviti pratiti potrebe i želje korisnika te sudjelovati u radu Komisije za nabavu knjižne građe s ciljem izgradnje kvalitetnog fonda prema mjeri korisnika.

Na Dječjem odjelu i Odjelu za odrasle beletristička djela se žanrovski označavaju (u Metelu i na knjigama). Planira se u Metelu uvesti novo polje za pisanje tagova kod umjetničkih djela. Pristupit će se i presigniranju pojedinih skupina prema uočenim potrebama korisnika te radi usklađivanja s novim signaturama. Za izvoje skupine knjiga u Metelu će se upisivati lokacijske oznake.

Na Studijskom odjelu nastavit će se s projektom predmetne obrade fonda omeđenih i serijskih publikacija.

8.1.3. Korištenje knjižnične građe

Korištenje građe regulirano je posebnim pravilnikom. Pravo korištenja građe i usluga Knjižnice imaju svi stalni i privremeni stanovnici grada i okolice pod istim uvjetima. Mora se omogućiti svim korisnicima neometan pristup knjižničnoj građi. Informacije o građi dostupne su preko informacijsko-referalnih knjižničnih usluga, online kataloga i informacijskih pomagala Knjižnice.

U narednom periodu Knjižnica planira razviti uslugu posudbe za starije osobe i slabije pokretne i nepokretne sugrađane tako što će im knjige i ostalu knjižnu građu dostavljati do kućnog praga.

U skladu s uputama Ministarstva kulture i medija Knjižnica će nastaviti pratiti posudbu radi poštivanja autorskih prava, a prikupljeni podatci slat će se za to nadležnoj Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

8.2. USLUGE I PROGRAMI

Opseg usluga koje knjižnica pruža zavisi o tipu knjižnice i potrebama zajednice u kojoj djeluje. Sukladno tomu od stalnih usluga Knjižnica će osigurati:

- dostupnost korištenja knjižnične građe u slobodnom pristupu
- posudbu knjižnične građe

- informacijsko-referalne usluge
- pristup javno dostupnom knjižničnom katalogu na mreži
- pristup internetu i mrežnim izvorima informacija
- pristup bazama podataka
- korištenje računalne i informacijsko-komunikacijske opreme
- međuknjižničnu posudbu
- obrazovanje korisnika za korištenje knjižnice i knjižničnih usluga
- programe poticanja čitanja i razvoja čitateljske kulture
- programe informacijske i medijske pismenosti
- kulturno-animacijske i edukacijske programe i događanja
- pružanje obavijesti o radu knjižnice i knjižničnim uslugama u analognom i digitalnom obliku putem službenoga mrežnog mjesta knjižnice.

8.2.1. Informativna i promotivna djelatnost

Jedna od važnijih zadaća knjižnice je informirati korisnike i javnost o građi koju posjeduje te ju učiniti dostupnom za korištenje. Knjižnica je bitna sastavnica za slobodan pristup informacijama iz raznih izvora. Zadaća je još kompleksnija kada se zna da živimo u doba ogromne produkcije knjiga i drugih čitateljskih materijala te poplave informacija pa je stručnost knjižničara u prepoznavanju onog što je valjano, istinito i kvalitetno itekako važna.

Knjižnica će stoga nastaviti s dobrom praksom diseminacije informacija o građi koju posjeduje i uslugama i programima, te upućivati na druge izvore informacija putem:

- **informativne službe** za informativnim pultovima na svim odjelima
- **online-kataloga** Knjižnice
- **biltena prinovljene građe** (kvartalno) i drugih tematskih biltena (prema priljevu građe)
- **službene web stranice i društvenih mreža *Facebook, Twitter i Instagram***
- **osobnog knjižničara** za korisnike kojima je potrebna posebna pomoć za uspješno iskorištavanje informacijskih izvora knjižnice kao i kontinuirano samostalno ostvarivanje svakodnevnih korisničkih potreba
- usluga ***mKnjižnica*** koja omogućuje korisnicima da putem svojih pametnih telefona, tableta i računala mogu imati uvid u stanje svoje korisničke mape, provjeriti što su čitali, rezervirati knjigu ili produžiti, te mogućnost posudbe e-knjige
- **projekta *Pitajte knjižničare*** – zajedničke web informacijske referalne službe više narodnih knjižnica u Hrvatskoj
- **EU info pulta** koji sadržava letke, brošure i ostale informacije o Europskoj uniji

- **javnih glasila** i ostalih medija (lokalnih i nacionalnih)
- **web portala narodnih knjižnica i Nacionalne i sveučilišne knjižnice** u Republici Hrvatskoj.

Knjižnica će između ostalog pružati usluge i provoditi aktivnosti:

- **organizirane posjete Knjižnici**, pojedinačne i grupne, s ciljem upoznavanja Knjižnice, te o načinu organizacije građe i korištenja kataloga kako bi se mogli snalaziti među policama i samostalno pronalaziti željenu građu.
- programe **Upoznaj svoju knjižnicu, Knjižnica u gostima** i **Knjižnica otvorenih vrata** kojom prilikom se predstavljaju usluge i programi od djece vrtičke dobi, preko školaraca i studenata do odraslih korisnika s ciljem promocije knjižnične djelatnosti, poticanja na učlanjivanje i korištenje knjižničnih programa i usluga
- organizirane programe edukacije korisnika svih dobi za korištenje stručnih i znanstvenih informacija online baza podataka, elektronskih kataloga i javnih online servisa kao što su e-građanin, Narodne novine i Vlada RH online te razvijanje vještina informacijske i informatičke pismenosti. (*6 veličanstvenih koraka do znanja i informacija, SOS knjižničar*)
- **usluga Torba puna knjiga** koja je namijenjena odgajateljicama i učiteljicama bjelovarskih vrtića i škola s knjižničnom građom za potrebe rada u grupi i razredu, a radi promicanja važnosti korištenja čitateljskih materijala i čitanja od rane dobi
- ažuriranje bibliografske baze podataka **Zavičajne zbirke Bjelovariana** na internetskim stranicama Knjižnice.
- **međuknjižničnu posudbu** putem koje će svojim korisnicima pribavljati građu i informacije drugih knjižnica i svoju građu davati na korištenje drugim knjižnicama
- popunjavati **hemeroteku** s izrescima iz dnevnog i tjednog tiska koji se tiču Bjelovara
- osigurati dostupnim informacije, servise, turističke, rekreacijske, za zapošljavanje, socijalnu skrb i pomoć i slične, putem obavijesnog panoa
- sadržajno obogaćivati blog za odrasle **Knjigom do zdravlja**
- **uslugu E-građanin** - pružanje pristupa te stručne pomoći korisnicima za sustav e-Građani, usluge koja je uspostavljena s ciljem modernizacije, pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i javnog sektora te povećanja transparentnosti pružanja javnih usluga
- **radionice SOS – knjižničar** : besplatne komunikacijske platforme : služenje aplikacijama poput Vibera, WhatsApp-a, Zoom-a, Skype-a, Google duo-a, Facebook Live-a ili nekih drugih besplatno dostupnih aplikacija
- **uslugu Digitalizacija za zahtjev** - skeniranje i pružanje digitalne građe korisnicima knjižnice
- povremeno anketirati korisnike o zadovoljstvu uslugama i programima Knjižnice i njihovim novim potrebama u odnosu na Knjižnicu kako bi na te iskazane potrebe mogla odgovoriti.

Promocijom usluga i djelatnosti Knjižnica može se dosegnuti veći broj korisnika i uspješnije zadovoljenje njihovih potreba. Tako će u promotivne svrhe:

- u lokalnim glasilima, portalima i drugim medijima davati informacije o novoj građi, događanjima u Knjižnici i važnijim aktivnostima iz njezina rada
- kontinuirano raditi na sadržaju i unaprjeđivanju nove internetske stranice
- izraditi video uradak o Knjižnici s ciljem promoviranja Knjižnice, knjige i čitanja.

Najbolji promotori knjižnice su korisnici i zato je osmišljen natječaj koji će motivirati i aktivirati korisnike za promoviranje Knjižnice:

- **Instagram natječaj za fotografiju Knjižnice** - pozvati korisnike da zaprate Instagram profil Knjižnice i fotografiraju zgrade knjižnice, bibliobus, prostor u knjižnici. Pristigle fotografije će se izložiti, a birat će se i najbolja koju će Knjižnica koristiti za promotivne svrhe.

8.2.2. Kulturna, obrazovna i javna djelatnost

8.2.2.1. Programi za djecu i mlade

Dječji odjel namijenjen je djeci od najranije dobi života pa do kraja osmogodišnje škole, roditeljima, učiteljima, odgojiteljima i svima koji su svojim radom na bilo koji način povezani s djecom. Korisnicima osigurava pristup knjižničnoj građi za potrebe kulture, obrazovanja, cjeloživotnog učenja, informiranja, zabave i razonode. Posebno je u svom radu okrenut promicanju važnosti čitanja od najranije dobi sudjelujući u poticanju razvoja rane i obiteljske pismenosti. Također se velika pažnja polaže na korisnike koji imaju teškoće u razvoju, pa je dio programa usmjeren ka njihovom uključivanju u zajednicu. Nastavit će se provoditi i programi kojima se poboljšavaju vještine informacijske i medijske pismenosti kod djece i mladih jer su te vještine nužne za obrazovanje i kvalitetu života u novom obrazovnom i društvenom okruženju.

Korisnike Dječjeg odjela poticat će se na provođenje slobodnog vremena u Knjižnici koristeći društvene, didaktičke i računalne igre te druge raznovrsne zabavne i edukativne materijale i u tu svrhu uređeno je nekoliko kutića u okviru **Knjigraonice**:

- **Kutić stop dosada** – sadrži izbor bojanki i enigmatskih materijala kao što su križaljke i kvizovi te veliki izbor kvalitetnih društvenih igara
- **Računalna igraonica** – korisnicima stoje na raspolaganju zanimljive i edukativne računalne igre koje mogu igrati na tri računala koja su izdvojena za tu namjenu. Na

računalima mogu pretraživati Internet radi obrazovanja i zabave

- **Wii u igraonica** – korištenje igraće konzole namijenjena za igru i zabavu
- **Tablet igraonica** – mogućnost korištenja tableta u zabavne i obrazovne svrhe.

Za korisnike Dječjeg odjela osmišljene su i posebne usluge:

- **Torba puna knjiga** – stalna usluga Dječjeg odjela namijenjena odgajateljima, učiteljima i roditeljima (vrtićki, školski i obiteljski set) kojom se želi potaknuti posudba raznovrsne građe s ciljem razvijanja kulture čitanja.
- **Torba puna zabave** – tematski setovi za posudbu koje čine odabrane knjige, AV građa i društvene igre za rođendanske i dječje zabave
- **6 veličanstvenih koraka do znanja i informacija** – portal s informativno-obrazovnim sadržajem za usvajanje vještina informacijske pismenosti.

Stalni programi koje će Dječji odjel redovito provoditi u određenim terminima:

- **Igraonica** – program posebno osmišljen za djecu predškolske dobi kojemu je temelj igra s ciljem stjecanja navika korištenja knjižničnih usluga i razvijanja kulture čitanja od rane dobi. U sklopu Igraonica provodit će se razne aktivnosti u skladu s obljetnicama, godišnjicama i aktualnim događanjima važnim za djecu. Provodit će se svakodnevno u posebnim terminima raspoređenim po dobnim i tematskim grupama:
 - **Igraonica**
 - **Prva igraonica**
 - **Obiteljska igraonica**
 - **Engleska igraonica.**

U Igraonici će se još provoditi niz povremenih i posebnih programa projekata kao potpora cjelovitom razvoju djeteta:

- **Njemačka igraonica** – eksperimentalne radionice u kojima će djeca savladavati osnove njemačkog jezika
- **Plesno čitanje priče** suradnički program u cilju širenja postojećih programa u knjižnici s Umjetničkom organizacijom Shooma
- **Maraton čitanja** u kojem sudjeluju roditelji djece polaznika Igraonice
- **Znanost djeci – biologija na dlanu** je projekt u kojem će se djeca upoznavati s biologijom kao područjem znanosti na njima prihvatljiv način putem pokusa, prezentacija, izložbi knjiga i slikovnica, u suradnji s profesorima biologije
- **Mala zelena knjižnica** - pobrojati i dokumentirati sve ono što se radi na području ekologije, a središnje događanje će bit uz Dan Planeta Zemlje
- **Vau, Vau, priče** - program čitanja priča će se realizirati u suradnji s Natašom Brekalo, mag.prim.educ., učiteljicom u III. OŠ Bjelovar i njenim terapijskim psom Lunom
- **Brojalice kroz pokret i glazbu** - projekt u suradnji s *Glazbenom školom*

Vatroslava Lisinskog Bjelovar čija tema je poticanje i motivacija djece predškolske dobi na igru, pokret te poticanje i razvoj ritma i motorike, psiholoških, socijalnih, kognitivnih sposobnosti, poticanje i razvoj pjevačkih, sviračkih i stvaralačkih sposobnosti.

- **Jego igre** - jezično govorne igre u suradnji s logopedom (volonterom), eksperimentalni **proljetni ciklus**, jednom tjedno prema dogovoru. Program za djecu **pred polazak u školu** u kojem je naglašen rad na razvoju predčitalačkih vještina i rane pismenost.
- **Pedijatar u gostima** – razgovori s roditeljima na različite teme vezane uz zdravlje i odgoj u grupama za bebe i malu djecu
- **Kako nastaje knjiga** : od autora do knjige - radionica u suradnji s nakladnikom *Studio Moderna*.
- **Čituljko u bolnici** – za djecu koja se privremeno nalaze na liječenju na Odjelu za Pedijatriju Opće bolnice Bjelovar s ciljem humanizacije bolničkog liječenja.
- **Družionica 79** - program kreativno-istraživačkih radionica namijenjen korisnicima osnovnoškolske dobi. Polaznici će na radionicama steći nove spoznaje i vještine kroz igru i u druženju s vršnjacima.
- **Tell me more** – čitaonice na engleskom jeziku za djecu osnovnih škola.
- **Učlonica** - besplatne instrukcije kao pomoć u svladavanju gradiva matematike, fizike, kemije, hrvatskog i engleskog jezika i drugih predmeta za koje će korisnici iskazati potrebu.
- **Slušam govorim čitam** – program namijenjen djeci koja imaju teškoće u čitanju. Cilj radionice je razvijanje vještine čitanja pomoću verbotonalne metode koristeći elemente igre. Radionice će voditi stručna osoba – fonetičar rehabilitator.
- **Govorimo znakovni** – radionice usvajanja vještine hrvatskog znakovnog jezika. Ostvarivat će se u suradnji s Udrugom osoba oštećenog sluha BBŽ.
- **LIBROTIm** – program za tinejdžere s aktivnostima vezanim uz jednostavniji knjižničarski posao, te pripremanje i provođenje debata, parlaonica, tribina, radionica, slušaonica, kvizova...
- **Gutači knjiga : čitateljski klub Dječjeg odjela** – rasprave o knjigama u kojima sudjeluju djeca i mladi koji vole knjige i puno čitaju i žele dojmove o pročitanoj podijeliti s drugima.
- **Spikaonica** – program za mlade koji se sastoji od predavanja i radionica tematski povezanih s određenim datumom ili događajem u mjesecu održavanja, a teme o kojima će bit govora aktualne su i primjerene njihovu uzrastu. U radionicama uz djecu sudjeluju i odrasli, stručnjaci tematskih područja.
- **Čitam ti priču** - program namijenjen osobama s intelektualnim teškoćama u suradnji s *Udrugom OSIT*. Između ostalog, obuhvaća prilagođeno čitanje jednostavnih tekstova, nakon kojih se posebnim strategijama i metodama sudionike dovodi do uživanja i razumijevanja.

Povremeno će se provoditi programi ponajprije prema iskazanim interesima korisnika:

- **Književni susreti, promocije knjiga i susreti s ilustratorima** radi popularizacije knjiga i

čitanja i približavanja djeci kako nastaju knjige. (Pika Vončina, Davor Šunk, Vanda Čižmek, Jelena Pervan, Slavko Sobin, Marko Jovanovac, te nagrađivani autori književnim nagradama „Mato Lovrak“, „Grigor Vitez“, „Anto Gardaš“, „Zvonko“ i dr.).

- **Lektira kroz igru** – obrada obavezne lektire na drugačiji način s ciljem približavanja i boljeg razumijevanja lektirnih djela.
- **Upoznaj svoju knjižnicu!** – organizirane grupne posjete vrtićke i školske djece s ciljem upoznavanja knjižnice. Pored upoznavanja s povijesti knjižnice, programa i načina rada, djeci se skreće pažnja i o važnosti čitanja.
- **Knjižnica u gostima** - program je kreiran za potrebe posjeta knjižnice vrtićima i osnovnim školam i drugima zainteresiranima. Presentacijom o knjižničnom fondu i uslugama, pri tom koristeći primjere dobre prakse, potencijalni korisnici informirat će se o Knjižnici i nastojat će ih se motivirati na korištenje njezinih usluga i programa, kao i na čitanje.
- **Čituljčice** – čitanje razvojnih priča za djecu predškolskog i nižeg školskog uzrasta. Nakon svake priče djeci će se ponuditi dodatne aktivnosti radi cjelokupnog doživljaja priče.
- **Abeceda učenja** – program je namijenjen učenicima osnovne škole koji žele poboljšati svoje tehnike učenja i za one koji imaju poteškoće s učenjem. Ciljevi programa su razviti vještine samokontrole, komunikacije, planiranja i organizacije, čitanja, pisanja i računanja (elementi informacijske pismenosti) te izgraditi samopouzdanje.
- **6 veličanstvenih koraka do znanja i informacija** – program usvajanja vještina informacijske pismenosti temeljen na istoimenom portalu.
- **Dani medijske pismenosti** – ciklus predavanja za učenike viših razreda osnovne škole sa sadržajima vezanim uz medijsku pismenost.
- **Roditeljski sastanak u knjižnici/Knjižničar na roditeljskom sastanku** – u dogovoru s odgajateljima, učiteljima i pedagozima s ciljem informiranja roditelja o važnosti njihove podrške djeci u poticanju čitanja i svim fazama opismenjavanja. Upoznavanje s osnovama rane, čitateljske, obiteljske, informacijske i knjižnične pismenosti.
- **Peta u dječjoj knjižnici** - program nastao u suradnji s Petom osnovnom školom za učenike s većim poteškoćama u razvoju. Osnovna karakteristika programa je uključenost jer će učenici s poteškoćama sudjelovati u aktivnostima zajedno s drugom djecom.
- **Putovanje patuljka Putuljka** – program se temelji na istoimenoj knjizi (Galinec, Višnjić Jevtić). Cilj programa je upoznavanje djece s drugim kulturama, narodima i državama Europe, te poticanje multikulturalnosti.
- **Knjigogled** – aktivnost u kojoj sudionici ocjenjuju predložene knjige po različitim kriterijima, sa svakim novim kriterijem eliminira se po jedna knjiga dok na kraju ne ostane samo jedna knjiga koja im se najviše sviđa.
- **Predavanja, tribine, okrugli stolovi** – namijenjeno širem krugu korisnika s ciljem informiranja i edukacije.
- **Kvizovi** – povodom Dana Grada Bjelovara *Bjelovar-putovanje kroz vrijeme* (rujan), Nacionalni kviz za poticanje čitanja (rujan/studeni), *Koliko čitam – toliko znam* (povremeno), kahoot kvizovi *Junaci Lovrakovih romana* (prigodno) i *Dječja prava*

(listopad/studeni).

- **Kazališne predstave** - profesionalne i amaterske za djecu i roditelje. Suradnja s Bjelovarskim kazalištem i voditeljima dramskih skupina osnovnih škola.
- **Tržnica knjiga** – uz Europski tjedan knjige, tijekom svibnja prodavat će se otpisane knjiga i druga građa s Dječjeg odjela po sniženim cijenama .
- **Izložbe** – vezane uz blagdane, praznike, obljetnice, godišnjice i važne događaje. Za izložbe će se koristiti materijali i građa iz fonda Knjižnice, dječje likovno i literarno stvaralaštvo, radovi likovnih umjetnika, umjetnine, stari predmet i dr. Dio izložbi postavljat će se u suradnji s udrugama, ustanovama iz zajednice, likovnim umjetnicima i pojedincima koji se umjetnošću bave iz hobija. Planirane izložbe u 2022.:
 - Muzej: sjedište muza (veliki postav) i Žene i djevojke u znanosti: „Pametne, snažne i uzorne – žene u znanosti“ (mali postav) (siječanj)
 - Dani psihologije (veliki postav) i Hrvatski liječnici (veljača)
 - Gradovi svijet(l)a (veliki postav) i Proljetne radosti (ožujak)
 - Vesna Parun – 100 godina od rođenja (10. 4. 2022.) (veliki postav) i Najčitatelji dječjeg odjela (mali postav) (travanj)
 - Svjetski dan pčela: „Pčelice – naše prijateljice (veliki postav) i Pričom kroz Europu (mali postav) (svibanj)
 - Umjetnik to sam ja! (lipanj)
 - Titanic: katastrofa na moru (srpanj)
 - Upoznajte naše ljubimce... (kolovoz)
 - Preporuke za ljetno čitanje (srpanj i kolovoz)
 - Bjelovarske ulice (veliki postav) Mudre izreke (mali postav) (rujan)
 - DAR disleksije uz međunarodni dan disleksije 6. listopada (veliki postav) (listopad)
 - 70 godina Dječjeg odjela Knjižnice (MHK 15.10.-15.11)
 - Bajke Charlesa Perraulta: 325 rođendan poznatih bajki(veliki postav) (15.11-10.12.) i Svjetski dan zaštite životinja: tema Medvjedi „Iš' o medo u šumicu...“ (mali postav) (listopad)
 - Hrvatski božićni običaji (veliki postav) i Betlehem (mali postav) (prosinac)
- **Digitalne knjižnice za lokalni razvoj, Digitalni građanin** - nastavak suradnje s Institutom za razvoj i inovativnost mladih (IRIM) - Croatian Makers na projektima STEM revolucija se nastavlja. Korisnicima će se omogućiti usvajanje digitalnih vještina u knjižnici ili posudbom u vlastitom domu (micro:bitovi, BOSON setovi, micro:Maqueen, AQ :bitovi, MOVE mini buggy, 3D printer).
- **Makerspace za djecu** - radionice za starije predškolce i učenike nižih razreda osnovne škole uz mogućnost posudbe makerspace setova za knjižnice koje nudi Goethe institut u Zagrebu (Easy Elektro Start Blue-Bot, Dash, Sphero Bolt, Ozobot, Lego Mindstorms EV3, Lego Education WeDo 2.0).

- **Put oko svijeta za 45 minuta** - interaktivna radionica upoznavanja svjetskih metropola. Program je namijenjen djeci 4. i 5. razreda, a ostvarivat će se uz pomoć prezentacija u PREZI programu i KAHOOT kviz.

Posebni programi i projekti koji će se provoditi u Dječjem odjelu:

- **Praznici u knjižnici (zimski, proljetni i ljetni)** – namijenjeni djeci školskog uzrasta koja su na praznicima radi kvalitetno provedenog slobodnog vremena u organiziranim aktivnostima u pozitivnom ozračju dječje knjižnice. (npr. niz kratkih tečajeva tijekom ljetnih praznika pod nazivom **Što znam ja, znat ćeš i ti!** u kojima će mladi korisnici prenositi svoja znanja i vještine svojim vršnjacima.).
- **Čituljkov čitateljski izazov** - poticanje korisnika na čitanje iz užitka u slobodno vrijeme. Izazov će trajati od siječnja do 2. travnja kada se obilježava Dan dječje knjige. (siječanj – travanj). Program je prijavljen na natječaj Ministarstva kulture i medija RH.
- **Nađi knjigu!** – projekt snalaženja u knjižnici će se realizirati u suradnji sa školskim knjižnicama u obliku natjecanja za učenike petih razreda bjelovarskih osnovnih škola s ciljem usvajanja znanja i vještina knjižnične i informacijske pismenosti. (siječanj/veljača).
- **Bajkaonica** – uz Svjetski dan pripovijedanja bajki održat će se program (26. veljača).
- **Lovrakovi junaci** – predavanje za djecu uz obljetnicu rođenja Mate Lovraka s ciljem upoznavanja zavičajnog književnika i njegovih djela. (8. ožujak).
- **Djeca djeci** – scenski susreti u knjižnici povodom Međunarodnog dana dječjeg kazališta.
- **Dan dječje knjige / Susret najčitatelja Dječjeg odjela!** – proglašenje najčitatelja i najčitanijih knjiga Dječjeg odjela u prethodnoj godini, te najuspješnijih na Čituljkovom čitateljskom izazovu (2. travnja).
- **Dan/Noć knjige** - razne aktivnosti povezane s knjigama i čitanjem (22./23. travnja).
- **Zazeleni se - Mali koraci** - ciklus radionica u sklopu projekta Knjižnice *Zazeleni se!* u suradnji sa *Šumarijom Bjelovar*, eko školama i eko vrtićima. Teme radionica su: recikliranje, bioraznolikost, želim znati više o hrani, ptice selice, zaštitimo vode, čuvajmo pluća naše Zemlje - šume, međunarodna noć zaštite šišmiša, pčele, endemske vrste Hrvatske. Radionice će se prilagođavati uzrastu sudionika.
- **Kamišibaj festival** – Dječji odjel će bit organizator festivala kojemu je u fokusu pripovijedanje uz pomoć tradicionalnog japanskog putujućeg kazališta Kamišibaj. Sudjelovat će više kamišibaj pripovjedača iz cijele Hrvatske. (svibanj). Program je prijavljen na natječaj Ministarstva kulture i medija RH.
- **Uberi priču** – zabavni program za poticanje čitanja u suradnji s izdavačkom kućom *Mala zvona*. Namijenjen je učenicima i učiteljicama prvih razreda kao doprinos u poticanja čitanja i razvijanja kulture čitanja na početku samostalnog čitanja (svibanj).
- **Perom do uspjeha : tragovima bjelovarskih pisaca - iz života zavičajnih pisaca za djecu i mlade** – niz aktivnosti s ciljem promoviranja zavičajne i kulturne baštine, promocije čitanja zavičajnih autora, razvoja čitateljskih vještina, ostvarivanja suradnje s odgojnim i obrazovnim ustanovama u županiji i poticanje djece i mladih na daljnje istraživanje. Program je prijavljen na natječaj Ministarstva kulture i medija RH.

- **Čitaonica-igraonica** – aktivnost u sklopu Bjelovarskog ljeta u suradnji s DND-om Bjelovar - čitanje naglas djeci i odraslima u središnjem gradskom parku subotama tijekom srpnja i kolovoza.
- **Dječji tjedan** – niz animacijskih programa s naglaskom na dječja prava. U određenim programima planirana je suradnja s *Društvom Naša djeca Bjelovar* (listopad).
- **Mjesec hrvatske knjige** – u skladu s određenom temom organizirat će se i provoditi razni programi za sve korisničke skupine Dječjeg odjela (listopad/studenj).
- **Promocija građe lagane za čitanje** uz Međunarodni dan osoba s disleksijom (6.10.) te izložba *Dar disleksije*.
- **Natjecanje u čitanju naglas** – organizacija i provedba gradske i županijske razine natjecanja učenika osnovnih škola u izražajnom čitanju na glas iz odabranog djela koje bi preporučili svojim vršnjacima za čitanje iz užitka (listopad/studenj).
- **Knjižnica na kvadrat** - posudba knjižnične građe Dječjeg odjela školskim knjižnicama. Jednom mjesečno u dogovoru sa školskim knjižničarkama odabere se građa Dječjeg odjela koja se posuđuje školskoj knjižnici kako bi njezini korisnici mogli koristiti spomenutu građu u prostorima školske knjižnice. Na kraju školske godine izrada brošure/plakata o projektu, nagrade učenicima, prezentacija u medijima.

Virtualni programi nastali za vrijeme pandemije nastaviti će se provoditi u 2022. godini:

- **Čituljkove virtualne čitaonice**
- **Virtualno pripovijedanje**
- **Virtualne adventske pričopričalice**
- **Korona nas razdvaja, knjižnica nas spaja** - suradnja s V. osnovnom školom Bjelovar
- **Virtualne kreativne radionice**
- **Audio priče iz knjižnice** - suradnja s Dječjim vrtićem Ciciban.

Aktivnosti kojima se podržavaju nacionalne i lokalne akcije i kampanje:

- **Čitaj mi!** – nacionalna kampanja glasnog čitanja djeci od najranije dobi.
- **I ja želim čitati!** – nacionalna kampanja za osobe s teškoćama u čitanju.
- **Čitam, dam, sretan sam – svoju knjigu daruj, tuđe srce obraduj!** – uz Međunarodni dan darivanja knjiga akcija darivanja slikovnica i knjiga kojima će se popunjavati već formirane čitateljske police u pedijatrijskim čekaonicama zdravstvenih ustanova.
- **Besplatno članstvo za bebe** – roditelji male djece do starosti jedne godine mogu ostvariti mogućnost besplatnog članstva za dijete kako bi i na taj način pridonijeli razvoju rane pismenosti.
- **Đaci prvaci u knjižnici** – akcija poticanja učlanjivanja učenika prvih razreda. Provodit će se tijekom Mjeseca hrvatske knjige kada mogu ostvariti besplatnu godišnju članarinu.

8.2.2.2. Programi za odrasle

Knjižnica kao kulturno i informacijsko središte Bjelovara i okolice nastaviti će i u narednom razdoblju s tradicijom okupljanja građana različitih struktura i potreba. Provodit će

kulturno-obrazovne programe i animacijske aktivnosti za odrasle kao i posebne projekte vezane uz popularizaciju knjiga i čitanja, kao i svih sudionika uključenih u nastanak knjige uključujući Knjižnicu. Cilj ovakvih programa je kulturno bogaćenje, informiranje, i educiranje korisnika lokalne zajednice. Na taj način bogati se duhovni život i potiče osobni rast pojedinaca od čega ima koristi i cijela zajednica. Bitno je za istaknuti da će se posebna pažnja posvećivati društveno marginaliziranim skupinama u zajednici te će se raditi na njihovoj uključenosti u život zajednice.

Obzirom na izraženu potrebu mladih korisnika Knjižnice, srednjoškolaca i studenata, za stjecanjem vještina i znanja s područja informacijske pismenosti u narednom periodu provodit će se edukacijski programi s ciljem razvijanja tih vještina.

Mnogi programi organizirat će se u suradnji s gradskim i županijskim ustanovama, poduzećima, društvima, udrugama i pojedincima što doprinosi jačanju veze Knjižnice sa zajednicom u kojoj djeluje i njezinoj boljoj vidljivosti u javnosti. Može se reći da su vanjski suradnici *dodana vrijednost* Knjižnice.

Neki od programa odvijat će se i izvan zgrade Knjižnice 'pod vedrim nebom' kao što su glavni gradski trg, parkovi i Korzo, te u srodnim ustanovama poput Gradskog muzeja, Bjelovarskog kazališta i sl. S nekim programima Knjižnica će sudjelovati u gradskim manifestacijama kao što su *Bjelovarsko kulturno ljeto* i *Sajam poslova*.

Animacijski programi:

- **TEDxNKPPBjelovar** - samoorganizirani događaj kojem je cilj zblížiti ljude i omogućiti im dijeljenje iskustva u TED stilu. U planu je organiziranje jednog TEDx događaja s govorima uživo. Cilj je programa omogućiti dijeljenje novih i kreativnih ideja u zajednici. Nositelj aktivnosti je TEDx tim. Prva konferencija u 2022. godini održala bi se u travnju 2022. u Kulturnom i multimedijском centru Bjelovar (postoji mogućnost promijene datuma, ovisno o epidemiološkoj situaciji). Poslana je prijava za sufinanciranje programa Ministarstvu kulture i medija RH.
- **Projekt Zelene knjižnice** - Knjižnica će se i u 2022. godini priključiti Zelenim knjižnicama programom *Zazeleni se* u okviru kojeg će se provoditi niz aktivnosti povezanih s ekologijom i održivosti.
- **Volontiraj u knjižnici!** - cilj je pridobiti volontere za rad na programima u Knjižnici. Potrebno je voditi brigu o redovnom ažuriranju profila naše knjižnice na mrežnim portalima za volontiranje. Kad je u planu provođenje određenog programa treba izdati natječaj u kojem tražimo volontere s određenim znanjima i vještinama, izrada baze

podataka zainteresiranih volontera kojima se možemo obratiti kod uvođenja i provedbe novih programa te osmisлити kampanju za promociju volontiranja u Knjižnici. Volonteri su uključeni u TEDxNKPPBjelovar program te jedna volonterka jedan sat tjedno pomaže oko tehničkih poslova na Odjelu za odrasle.

- **Human Library/Živa knjižnica** - Akcija Human Library/Živa knjižnica provodit će se u suradnji s profesorima srednjih škola. Živa knjižnica je novi koncept prenošenja priča gdje između autora i „čitatelja“ nema knjige kao posrednika već su autori žive knjige. Srednjoškolci će imati priliku slušati životne priče predstavnika određenih skupina ljudi (etničke, nacionalne i rasne skupine, osobe s invaliditetom, stranci itd.) i informirati se o životima i iskustvima drugih osoba, o drukčijim životnim stilovima i na taj način stvoriti empatiju prema drukčijima od sebe.
- **Kreativni natječaj za najbolju kratku priču** - cilj je poticanje spisateljske kreativnosti i literarnog stvaralaštva, te otvaranje mogućnosti neafirmiranim zavičajnim autorima za objavu spisateljskih radova. Svake godine bit će određena jedna tema/žanr (ljubavni, kriminalistički, horor, SF...), odredit će se opseg i rok predaje kratke priče, a oformit će se i stručno povjerenstvo (učitelji književnosti, afirmirani autori, knjižničari) koje će odabrati najbolje priče za objavu. Najbolje kratke priče bit će objavljene u tiskanom ili elektroničkom obliku prema mogućnostima Knjižnice. (neke ideje za naziv natječaja: Bilogora u kratkim pričama, Bjelovarske kratke priče, Bjelovarom kroz priču, Bjelovar/Bilogora priča). Postoji mogućnost organiziranja promocije zbornika.
- **Trenutak pažnje, molim** - interdisciplinarni multimedijalni program u kulturi za senzibiliziranje i razvoj čitateljske i književne publike. Nositelj programa je Umjetnička organizacija za mutacije u kulturi *Zetetika*, a strateški partner je Knjižnica. Ciljana skupina su osobe rođene od 2004. godine naovamo. Program je prijavljen na natječaj Ministarstva kulture i medija RH.
- **Knjiška akademska četvrt** - program u suradnji s Visokim učilištem Bjelovar. Svaki drugi tjedan predstavljaju se odabrane knjige studentima prve godine računarstva.
- **(Raz)otkrivanje stripa** - ljetni čitateljski izazov kojim se promovira zbirka stripova koja se nalazi na Odjelu za odrasle i promiče čitanja stripova za odrasle korisnike.
- **Slikajmo poeziju** - akcija za Svjetski dan poezije 21.3. kojom će se promicati čitanja poezije i povezivanje književnosti s drugim umjetnostima (nastavak na akciju *Zasvirajmo poeziju* koja se održala 2021. te povezala poeziju i glazbenu kreativnost). Akciju će pratiti prigodna izložba.
- **Čitateljska grupa *Horizont*** - Redoviti susreti čitateljske grupe ljubitelja fantastike *Horizont*. Sastanci jednom mjesečno.

Programi u kulturi:

- **KNJIGOfore** - program koji provodimo s ciljem poticanja korisnika i ostalih sugrađana na čitanje knjiga, s posebnim naglaskom na čitanje knjiga iz suvremene hrvatske književnosti. Poslana je prijava za sufinanciranje Ministarstvu kulture i medija RH. U okviru tog programa planiramo organizirati književne susrete i predstavljanja knjiga:

- Tatjana Šavorić, predstavljanje knjige *Moja planina* (Noć knjige)
- Književni susret s Ivanom Šojat (Ljeto, Boho park)
- Ivan Đogić, putopisno predavanje i predstavljanje knjige *Iran u prezentu*, dobitnik Nagrade Dijana Klarić za najbolju hrvatsku putopisnu knjigu 2021. godine (Ljeto, Boho park)
- Mate Škugor, predstavljanje knjige *Glazba za žedno uho* (Ljeto, Boho park)
- Miro Škugor, predstavljanje knjige *Kako sam postao noć*
- Slađana Petrović, predstavljanje knjige *Posljednji parobrod Vukovarom* (Dan grada)
- **Ostala gostovanja i predavanja**
 - Josip Tripović, predstavljanje knjige *Kad dodirneš dno* i *Mala Dolores*, moderator Slaven Klobučar (u suradnji s Maticom hrvatskom) (17. veljače 2022.)
 - Dragica Ščrbačić Dragovac, predstavljanje rječnika *Račačka kajkavština* (21. veljače uz dan Međunarodni dan materinskoga jezika)
 - Zoran Predin, predstavljanje knjige *Mongolske pjege* (proljeće 2022.)
 - Sanja Nikčević, predstavljanje knjige *Istine i laži u kanonu*, moderator Ivan Ožegović
 - Andrea Pisac, predstavljanje knjige *Croatian Desserts : 50 authentic recipes to make at home*, zavičajna autorica (Ljeto, Boho park)
 - Boris Leiner, predstavljanje knjige *Sve bio je ritam* suradnji s izdavačkom kućom
 - Marijan Lipovac, predsjednik Hrvatsko-češkog društva, predavanje *Stjepan Radić i Česi* (u suradnji s Hrvatskim-češkim društvom i Češkom obeci Bjelovar)

Kreativne radionice:

- **Šareni dan** – kreativne radionice za osobe treće životne dobi. Nastavak provedbe programa. Cilj programa je omogućiti starijim osobama kreativno provođenje slobodnog vremena u Knjižnici. Radionice se održavaju jedanput mjesečno.
- Radionice **izrade kozmetičkih proizvoda** od domaćih sastojaka (balzam za usne, sprej za osvježavanje i dr.) Radionice će voditi Željka Barlović Ferenčak, magistra farmacije.
- **Tečaj fotografije** – u suradnji s bjelovarskim fotografima osmisliti predavanje i radionicu o korištenju fotoaparata i savjetima kako poboljšati izgled fotografije. Nakon završetka radionice mogućnost izložbe u prostoru Knjižnice.

Obrazovni programi:

- **Usluga E-građanin** - Pružanje pristupa te stručne pomoći korisnicima knjižnice na Studijskom odjelu. Usluga (sustav) e-Građani uspostavljen je s ciljem modernizacije, pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i javnog sektora te povećanja

transparentnosti pružanja javnih usluga.

- **Zaključani u knjižnici (virtualni Escape Room)** - program za mlade *Escape room* (hrv. soba za bijeg) je igra u kojoj tim igrača (do 5 osoba) zajednički otkriva tragove, rješava zagonetke i izvršava zadatke u jednoj ili više soba kako bi napredovali i postigli određeni cilj u ograničenom vremenu (do 45 minuta). Cilj je zajednički riješiti zadatke, zagonetke i mozgalice koje su prilagođene da budu zabavne, poučne i potiču timski rad. Program planiramo provesti virtualnim putem. Zagonetke će uključivati knjigu i čitanje. Učestalost provođenja programa ovisit će o interesu korisnika ali najviše jednom mjesečno.
- **Digitalna pismenost u knjižnici: Edukacija korištenja pametnih uređaja** - besplatne edukacija za članove knjižnice o korištenju suvremenih pametnih uređaja kao što su: mobiteli, tableti, laptopi, e-čitači knjiga i dr. Isto tako, korisnicima bi se nudila i edukacija korištenja online usluga knjižnice na pametnim uređajima. Edukacije bi se provodile na Studijskom odjelu.
- **U knjižnici do diplome – edukacije** - edukacije bi se nadovezale na uslugu „U knjižnici do diplome“. U planu je organizirati radionicu/predavanje za maturante o tome kako napisati ocjenski rad (forma, citiranje, popis literature, alati za provjeru plagijata, pretraživanje knjižničkog kataloga, baza...). Program bi se provodio za pojedine razrede u dogovoru sa srednjim školama (knjižničarima i razrednicima) uživo ili preko Zoom aplikacije.
- **Dani medijske pismenosti (travanj 2022.)** - projekt čiji je cilj osvijestiti javnost o važnosti medijske pismenosti i osigurati što većem broju građana, posebice djece i mladih, prilike za učenje o medijima. U dogovoru sa srednjim školama organiziralo bi se predavanje za učenike.

Nastavak provedbe redovitog **izložbenog programa** Odjela za odrasle i Studijskog odjela. Organizacija i priprema izložbi na različite teme:

- **Virtualna izložba *Književno putovanje Azijom*** – ciklus virtualnih izložbi s književnim preporukama (u nastavku na izložbu *Književno putovanje Afrikom*)
- Izložba ***Tradicijsko-tekstilnog rukotvorstva sekcije HORKUD-a „Golub“*** - tehnika izrade „čipke na drot“ je pod preventivnom zaštitom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Uprave za zaštitu kulturne baštine (prema riješenu od 15. siječnja 2020.). U sklopu izložbe – 135. godina osnutka HORKUD-a „Golub“. Za otvorenje se planira održati kratak kulturno-umjetnički program.
- Izložba ***20. godina Dana češke kulture*** - prikazati će se rad Češke obeci Bjelovar i njezinih sekcija kroz 20 godina manifestacije „Dani češke kulture“. Na otvorenju može se održati kratak kulturno-umjetnički program. (Marija Ježek)
- Izložba ***Moja knjižnica*** koja će biti postavljena na stepeništu tijekom perioda u kojima je taj izložbeni prostor slobodan. Izložba će sadržavati prikaz svih usluga koje Knjižnica pruža i dodatno informirati sve prolaznike o tome što mogu raditi u Knjižnici (posudba tableta, društvene igre, zvučne knjige, čitateljske grupe, virtualne izložbe, mKnjižnica,

tematska pretraživanja, Krea(R)tiva, Knjigom do zdravlja...)

- **40 godina osnutka grupe ABBA**
- **110 godina prvog objavljivanja romana „Grička vještica“**
- **Knjiga vs Netflix** – filmovi i serije na Netflixu snimljeni po knjigama
- **Međunarodni dan materinjeg jezika** (21.2.)
- **Međunarodni dan muzeja** (18.05.) - festival muzeja naglašava njihovu značajnu ulogu u kulturnom i obrazovnom razvoju stanovništva
- **Dan UN-a** (24.10.) - nemoguće je zamisliti red u svijetu bez sudjelovanja UN-a
- **Moj kućni ljubimac** – izložba fotografija kućnih ljubimaca naših korisnika i sugrađana
- **Enciklopedistika**
- **Krea(R)tiva** - program za mlade s ciljem pružanja podrške, poticanja kreativnosti i aktivnog uključivanja mladih u kulturnu scenu Bjelovara. Knjižnica ovim programom mladim umjetnicima i umjetnicima s formalnim obrazovanjem, kao i amaterima pruža prostor za predstavljanje, stručnu podršku i vidljivost u medijima i društvenim mrežama Knjižnice.
- **Zavičajni slikari** U suradnji s Likovnim udruženjem Bjelovar i Galerijom Bjelovar tijekom godine organiziralo bi se nekoliko izložbi kojima bi se predstavljala djela lokalnih likovnih umjetnika. Cilj programa je pružiti umjetnicima prostor za izlaganje predstavljanje široj javnosti i medijima.

U planu je još čitav niz manjih izložbi koje će tijekom godine bit postavljane u matičnoj zgradi vezano uz obljetnice književnika, ilustratora, značajnih osoba, te obilježavanje međunarodnih dana kao što su Svjetski dan smijeha, Svjetski dan radija, Međunarodni dan glazbe, Svjetski dan turizma i dr.

Knjižnica će se uključiti u nacionalne i lokalne programe **Tjedan cjeloživotnog učenja i Dan grada Bjelovara**, a pojačane kulturne aktivnosti planiraju se tijekom nacionalnih manifestacija kao što su **Dan hrvatskih knjižnica**, **Noć knjige** i **Mjesec hrvatske knjige**.

U osmišljavanje i realizaciju programa uključivat će se i sami korisnici. Svi programi Knjižnice podložni su promjenama, posebno u odnosu na razvoj situacije s pandemijom.

8.2.3. Bibliobusna služba

U 2022. godini Bibliobusna služba nastavit će raditi na poticanju čitanja za sve dobne skupine svojih korisnika korisnika. Za predškolski uzrast nabavljat će se građa primjerena za razvoj rane pismenosti te će se nastaviti i s programom čitanja slikovnica po osobnom izboru djece na stajalištima pod nazivom **Teta, pročitaj i moju!**. Također će se pratiti potrebe odgajatelja vezane uz obradu tema iz njihovog programa te nadopunjavati fond u skladu s tim.

Nastavit će se s novom uslugom posudbe dječjih igračaka i društvenih igara koje potiču socijalizaciju i kreativnost te će se nastaviti s nabavom istih po preporuci odgojitelja i pedagoga.

Dosadašnja nabava fonda za djecu školskog uzrasta u velikoj mjeri prati i zadovoljava njihove informacijske potrebe te će se i u narednoj godini osluškivati njihove potrebe i prema tome formirati nabavu. O novitetima u fondu redovito će se informirati korisnike putem tiskanih biltena, službene mrežne stranice Knjižnice, te društvene mreže Facebook Bibliobusa Bjelovar. U suradnji s nastavnicima i učenicima će se održavati prezentacije raznih tema kao što su upoznavanje s referentnom građom, obrade zadanih tema, obilježavanje važnih datuma i sl.

Djelatnost bibliobusne službe je specifična služba zbog korisnika koji nisu u mogućnosti doći u stacioniranu knjižnicu te ih susreti s piscima i glumcima iznimno vesele, pa će se u 2022. godini organizirati nekoliko književnih susreta s dječjim književnicima, promocija knjiga, a u Mjesecu hrvatske knjige, već tradicionalno (u dogovoru s vrtićima i školama) organizirat će se predstava. Na stajalištima Bibliobusa u osnovnim školama nastavit će se organizirati STEM radionice temeljene na micro:bit kompletima i njihovim dodatcima iz fonda Pokretne knjižnice.

Knjižnica će u 2022. provoditi niz aktivnosti predviđenih projektom ***Moja putujuća knjižnica*** za koji je Knjižnica osigurala sredstva putem natječaja *Čitanjem do uključivog društva*. U okviru istog projekta nabavit će se novo bibliobusno vozilo koje će omogućiti neometano pružanje usluga bibliobusne službe svojim korisnicima.

U 2022. godini bibliobusna služba obilježava **50. obljetnicu** kontinuiranog djelovanja, te će se prigodno obilježiti.

8.2.4. Područna knjižnica Nova Rača

Područna knjižnica Nova Rača djeluje od 1996. godine u obnovljenom i uređenom prostoru s čitaonicom, dječjim odjelom i kutkom za predškolce u zgradu Općine u samom središtu mjesta. Fond Područne knjižnice temeljen je na potrebama i interesima korisnika od predškolske i osnovnoškolske dobi do korisnika treće životne dobi, stanovnika Nove Rače i okolnih mjesta. U 2022. godini nastavit će se provoditi ista nabavna politika i popunjavati fond prema istim kriterijima.

U 2022. godini Područna knjižnica planira provesti programe:

- **Igraonica** – redovni tjedni program za djecu predškolskog uzrasta u okviru kojih će se napraviti nekoliko prigodnih priredbi kao i druženje djece i odraslih kroz zajedničke aktivnosti
- **Naša mala knjižnica** – aktivnosti uz obljetnice i prigodne datume kao što su Svjetski dan smijeha, Dan zdravlja, Valentinovo, Dan materinskog jezika i dr.
- **Put oko svijeta - radionice uz školski projekt** za šk. g. 2021./2022. za učenike Osnovne škole *Ivan vitez Trnski* Nova Rača koje se provode u suradnji s Područnom knjižnicom. U novoj školskoj godini radionice će se prilagoditi novoj temi
- **Lektira na drugačiji način** – u suradnji s nastavnicima razredne i predmetne nastave Osnovne škole *Ivan vitez Trnski* Nova Rača nastavit će se suradnja kroz održavanje lektirnih radionica (23 lektirna naslova)
- **Dan za knjižnicu i knjigu** – radionice za poticanje čitanja s ciljem upoznavanja raznolikog fonda Područne knjižnice prvenstveno namijenjen razrednim zajednicama koje su ostvarili članstvo putem kolektivne članarine. Nakon radionica svi učenici bi posudili knjigu po slobodnom izboru
- **Radionice za poticanje čitanja** - nastavak dobre suradnje s razrednicima i nastavnicama hrvatskog jezika OŠ *Ivan vitez Trnski* na poticanju čitanja
- **Europska godina mladih** - dio aktivnosti tijekom godine bit će usmjeren na teme o mladima budući je Europska komisija 2022. proglasila godinom mladih. U okviru ovog projekta bit će postavljeno nekoliko izložbi *Mladi koji su dosegнули vrhove* (svaki mjesec po jedna izložba kojom će biti predstavljeni najmlađi dobitnici Nobelove nagrade, Oscara, osvajači olimpijskih medalja i sl.) i *Zauvijek mladi* (izložbe na temu knjiga i likova mladih koji su obilježili književnost i postali opće prepoznatljivi poput Adriana Molea, Harrya Pottera, Ane Frank i sl.)
- **Književni susreti** - u suradnji s Dječjim odjelom i OŠ *Ivan vitez Trnski*
- **Mladi knjižničari** – grupa zainteresirane djece starijeg osnovnoškolskog uzrasta koja se redovito sastaje u knjižnici i provodi razne aktivnosti povezane s knjižnicom, knjigama i čitanjem
- **Noć knjiga** – aktivnosti povezane uz zadanu temu
- **Mjesec hrvatske knjige** - aktivnosti povezane uz zadanu temu.

Nastavit će se dobra suradnja s Osnovnom školom *Ivan vitez Trnski* Nova Rača i posebno sa školskom knjižnicom koje su glavni pokretači kulturnih događanja u Općini.

9. DJELATNOST ŽUPANIJSKE MATIČNE RAZVOJNE SLUŽBE

Županijska matična razvojna služba djeluje pri Knjižnici u skladu s Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 81/2021). Plan rada temelji se na temeljnim i razvojnim poslovima.

Temeljni poslovi obuhvaćaju neposredan nadzor narodnih i školskih knjižnica na području Bjelovarsko-bilogorske županije te pomaganje stručnog rada knjižničara. Bjelovarska matična služba nadzire 5 narodnih/općinskih knjižnica, 39 školskih knjižnica osnovnih i srednjih škola na području BBŽ i rad 1 bibliobusne službe. Cilj nadzora i pomaganja je ujednačavanje poslovanja svih knjižnica u skladu sa standardima. O svim zapažanjima, kao i do sada, slat će se izvješća nadležnim i stručnim tijelima: Ministarstvu kulture i medija, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici te Županiji i osnivačima knjižnica.

Razvojni poslovi matične službe obuhvaćaju izradu dugoročnog plana svoga rada i vizije razvoja pojedinih knjižnica kao i izgradnje mreže knjižnica. Valja istaknuti problem kako su vizija i stvarnost u raskoraku pa se planovi ne ostvaruju predviđenim tempom. Ima više razloga od kojih je najveći ekonomsko stanje i gospodarske prilike u državi, posebno u županiji. U idućem razdoblju trebalo bi intenzivirati razgovore svih sudionika koji odlučuju o razvoju knjižnica kako bi se započelo sa stvaranjem mreža ogranaka knjižnica s ciljem dostupnosti knjiga i druge knjižnične građe svim stanovnicima županije.

Županijska matična razvojna služba u 2022. obavljat će ove poslove:

Temeljni poslovi

- redovito godišnje prikupljanje statističkih podataka i praćenje rada narodnih i školskih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije te prikupljanje podataka o stupnju ostvarenja standarda.
- stručna pomoć i upute kod revizija u knjižnicama te u pitanjima obrade građe
- organizacija stručnih sastanaka ravnatelja i voditelja narodnih knjižnica
- prisustvovanje stručnim sastancima stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi
- kontrola i pomoć kod popunjavanja podataka u Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- unaprjeđenje stručnog rada knjižničara u svim knjižnicama BBŽ kroz savjetodavnu stručnu pomoć

- stručni nadzori u 2 narodne knjižnice i 10 školskih knjižnica
- izvještavanje nadležnih službi (Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar) o stanju u knjižnicama i ostvarenim rezultatima rada
- u okviru edukacije i stručnog usavršavanja organizacija 2 webinar/radionice u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje knjižničara
- prema potrebi održavanje edukacije za knjižničare početnike (pripravnike)

Razvojni poslovi

- provođenje aktivnosti ka daljnjem razvoju mreže knjižničnih usluga u županiji (otvaranje općinskih bibliobusnih stajališta) u skladu sa zakonskim obvezama
- savjetodavna pomoć prilikom opremanja nove zgrade knjižnice u Garešnici čiji se završetak predviđa u prvoj polovici 2022. godine
- utvrđivanje stanja knjižnice u Domu učenika srednjih škola Bjelovar
- izrada akcijskih planova za unapređenje i daljnji razvoj županijske knjižnične mreže

Ostali poslovi

- organizacija **18. susreta najčitatelja narodnih knjižnica BBŽ-a** za 2021. godinu uz Dan hrvatske knjige (travanj, 2022.)
- povodom 190. godina postojanja Knjižnice u Bjelovaru izrada izložbe s katalogom o povijesti čitanja u Bjelovaru (rujan, 2022.)
- sudjelovanje u organizaciji programa **Zazeleni se** kojim će se Knjižnica u 2022. godini promovirati kao zelena knjižnica (kroz godinu)
- sudjelovanje u organizaciji stručnog skupa s međunarodnim sudjelovanjem **Vidljivost narodne knjižnice u lokalnoj zajednici** (rujan, 2022.)
- sudjelovanje na stručnim skupovima u cilju predstavljanja i promocije Knjižnice i njenih programa

10. SURADNJA I PARTNERSTVA

Knjižnica će nastaviti razvijati dobre suradničke odnose unutar lokalne zajednice i šire. Suradivati će s osnivačem, Gradom Bjelovarom, posebno vezano uz praćenje i poštivanje zakonskih regulativa i ostvarivanje prava i izvršavanje dužnosti na području knjižničarske djelatnosti i Bjelovarsko-bilogorskom županijom. Planirana je i suradnja s mnogim ustanovama, poduzećima, organizacijama, društvima, udrugama i pojedincima s područja grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije, posebno s područja kulture i odgoja i obrazovanja uz čiju će se pomoć i podršku realizirati brojni programi Knjižnice. Te suradnje

doprinijet će čvršćoj povezanosti u lokalnoj zajednici između svih subjekata i podizanju kvalitete usluga korisnicima i ostalim građanima. Na nacionalnoj razini Knjižnica će nastaviti surađivati s Ministarstvom kulture i medija te krovnom ustanovom Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu. U 2022. godini nastavlja se projekt međunarodne suradnje ERASMUS + u okviru programske platforme Agencije za mobilnost i programe u EU.

Sa svim zainteresiranim Knjižnica će sklapati suradničke i partnerske ugovore.

11. ZAKLJUČAK

Program Knjižnice temeljen je na tradicionalnim vrijednostima, ali i zahtjevima suvremenog društva usmjerenog na nove informacijsko-komunikacijske tehnologije. Osnovna djelatnost Knjižnice bit će kulturne i obrazovne aktivnosti s ciljem promicanja globalnih, nacionalnih i zavičajnih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih vrijednosti, te omogućavanje dostupnosti informacija i znanja na svim medijima za potrebe kulture, obrazovanja, cjeloživotnog učenja i razonode svim svojim korisnicima, stvarnim i potencijalnim. Knjižnica će nastojati pratiti svjetske trendove u knjižničarstvu posebno prateći filozofiju *Knjižnice kao trećeg prostora*, pa će u skladu s tim organizirati svoje prostore koji će privlačiti korisnike te ih poticati na druženje i dijeljenje ideja i informacija. Knjižnica će nastaviti djelovati kao polivalentno središte u svojoj zajednici i kao takva svojim će korisnicima nuditi raznovrsne sadržaje s naglaskom na raznim oblicima primjene novih tehnologija u ostvarivanju tradicionalnih zadaća narodnih knjižnica, na razvoju usluga za ranjive skupine građana i njegovanja multikulturalnosti, na radu s djecom i mladima, i na aktivnostima usmjerenima na održivi razvoj.

Knjižnica će tijekom 2022. godini obilježavati okrugle obljetnice prigodnim programima i aktivnostima (190 godina od osnutka Čitaonice – kasina, 70 godina Dječjeg odjela, 40 godina Bibliobusne službe i 20 godina igraonice za djecu 0 – 3 godina), a središnje događanje će biti stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Vidljivost knjižnice u lokalnoj zajednici*.

U svibnju 2022. godini Knjižnica će biti domaćin 40 godišnje skupštine Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja.

Predloženi Program realizirat će se u skladu s financijskim, kadrovskim i prostornim mogućnostima uz maksimalno zalaganje djelatnika i odgovorno trošenje financijskih sredstava.

Donijet na 37. sjednici Upravnog vijeća Knjižnice 23. prosinca 2021.

KLASA: 612-04/20-01

URBROJ: 2103/01-12-01-21-122

Ravnateljica:

Vjeruška Štivić, viša knjižničarka

Predsjednica Upravnog vijeća:
Irena Rašo, knjižničarska suradnica